

Androkles og Løven

Gruppe38 & Carte Blanche

Af Thomas Rosendal Nielsen

Rummet, stemmen, kroppene

I bund og grund skal der ikke mere til. Et rum, en hule eller grotte af en slags, ligesom den vores forfædre måske for titusind år siden krøb i ly i, mens ulvene og mørket og kulden hærgede udenfor. En kilde med lys og varme i skæret af hvilken vi ser den gamle vise kvinde forvandle sig til skygger af fortiden og glimt af fremtiden, mens hendes stemme sammenvæver handlinger og begivenheder, der forstærkes og forstyrres af de simple, men universelle motiver på hulens vægge. Cirkler af kroppe, der på en gang lukker sig i en kreds om et centrum og udgrænser resten af verden, og samtidig åbner sig mod hvælvingen over dem. Hvælvingen, der ikke er andet end endnu en stjernehimmel, lyfter os ud af vores eget sted, men fikserer os under den samme bue. Denne særlige komposition af sanselighed er teatret, en slags ur-teater, og det er præcis det, Gruppe 38 og Carte Blanche har genopfundet i deres på en gang 'oldnordiske' og moderne iscenesættelse, *Androkles og Løven*.

Faktisk har de allerede opfundet det før, i forestillingen *En Sand Røverhistorie* (2012), hvor børnene ligeledes blev placeret i hængekøjer under teltdugen, mens Bodil Alling genfortalte Selma Lagerlöfs *Legenden om Juleroserne*. Teatrene stod nu med en scenografi – eller hvad vi nu skal kalde det, fordi den først og fremmest består af et særligt tilskuerkoncept, som har materialiseret sig i nogle smukke og rustikke stativer med hængekøjer, en teatrografi måske? – og ønsket om at bruge den til nogle mindre børn (5-6 år og opefter). Så var det jo 'bare' at sætte en ny fortælling ind.

Det påfaldende ved at gense rummet er, at der ikke bare er tale om to forskellige forestillinger i den samme scenografi, men

at jeg ville være parat til at lægge mig i hængekøjen sammen med de andre og høre næsten hvilken som helst (velfortalt) fortælling i det rum. Om så fortælleren og 'assistenterne', der bemander lyd og lyseffekterne i rummet improviserede. Når det er sagt, så er det ikke alene rummet og Bodil Allings usvigelige autoritet og nærvær som fortæller, der bærer denne forestilling, men også en meget gennemarbejdet komposition af lydeffekter, projicerede illustrationer, betoning og fysisk partitur. Foruden selvfølgelig, måske allermest væsentligt, selve kontakten med publikum. Pointen er bare, at selvom alt det gør en forskel, så er det ikke primært den unikke teaterbegivenhed, men genskabelsen af en bestemt måde at skabe relationer mellem en gruppe mennesker og en fortælling i et rum, Gruppe 38 og Carte Blanche deler med os i de to forestillinger.

Androkles og Løven

Historien om Androkles og Løven har antikke rødder, den tidligste kendte version findes hos den romerske digter Aulus Gellius (125- ca. 180 e. kr.) i essaysamlingen *Noctes Atticae*, men fabelen er formentlig ældre. I England har den dannet forlæg for en farce af Georg Bernard Shaw, *Androcles and the Lion* (1912), og i Danmark vandt den udbredelse gennem Holger Drachmanns digt fra 1879 og for alvor gennem Birthe Bergs (senere Dietz) børnebogsudgave fra 1946. Det er de to sidste, der har dannet forlæg for Bodil Allings og Li Have Lehmanns gendigtning til forestillingen.

Historien er enkel, og i den aktuelle version fortættet i sansemættede billeder og et kort, lineært plot, hvor emfasen er lagt på stederne og vendepunkterne. Den udfolder forskellen

mellem en rig, dekadent civilisation, en købmands prægtige hus i Rom, og en vild, uspoleret natur, den trøstesløse – men i sidste ende alligevel omfavnende – Libyske ørken. Og den kulminerer i det ultimative møde mellem de to modpoler i Circus (Maximus), hvor civilisationen både triumferer over og forvandler sig til rå natur. Androkles er slave i en rig Købmands hus, han bliver uretmæssigt beskyldt for at stjæle, flygter ud i ørkenen, hvor han finder og hjælper en såret løve. Efter en kort tid i frihed bliver han fanget af romerske soldater, kastet for de vilde dyr i Cirkus, reddes af selvsamme løve, hyldes af folket, før han vender tilbage til friheden uden for.

Det er en simpel historie, og den fortjener måske ikke at blive udpint og overtolket her, men lad mig bare nøjes med at konstatere, at det er en politisk historie, som udover den åbenlyse morale, der formidles af den poetiske retfærdighed i handlingsgangen, faktisk sætter spørgsmålstejn ved, om frihed og fællesskab, natur og civilisation kan forenes. På en måde en kontrast til det mere harmoniske ”cirkus”, der finder sted i det teatterum, hvori vi hører fortællingen. Det er alt sammen meget fint og både børn og voksne kan være med.

En slags slutning

Jeg havde min 5-årige datter med. Hun er ikke så teatervant, som man måske kunne forvente af et dramaturg-barn, men hun havde glædet sig meget. Forventningen om at skulle høre en historie, hvor man skulle ligge i hængekøjer, gjorde det tilsyneladende konkret og spændende for hende, og nemt at fortælle om i børnehaven. Hun havde ikke så meget at sige bagefter, udover at det var uhyggeligt på en god måde, og hun har flere gange bedt mig om at genfortælle historien. Hun virkede glad og interesseret, men også uimponeret, for hendes ide om, hvad teater kan være, er ikke særligt forment endnu. Jeg tænker, at det faktisk er ret ok, at hendes ide om, hvad teater kan være, lige nu er lige præcis det her.

Forestillingen er skabt af: Sara Topsøe, Bodil Alling, Søren Søndberg, Søren La Cour, Lars Olesen, Betina Møller, Diana Gade Olesen og Li Have Lehmann.

Medvirkende: Bodil Alling, Søren Søndberg, Søren La Cour, Lars Olesen.

Premiere på Carte Blanche i Viborg d. 23. september 2015.

Thomas Rosendal Nielsen

Lektor i dramaturgi, Aarhus Universitet.
